

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De exornatione eiusdem domus, quali auro exornata sit, descendente ad
illam super dominum spiritu sancto in specie columbæ, cum baptizaretur
à Iohanne.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

exitu uitæ huius perficitur. ¶ Quomodo ibi perficitur? Astando ante tribunal Christi, & parata ibi statera, quam beatus Iob suis temporibus nondum paratam suspirans, dicebat. Vtinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui, & calamitas quam patior, in statera, quasi arena maris hæc grauior appareret. Statera ista tunc parata est, quando misericordia & ueritate (ut iam dictum est) obuiantibus sibi, immortalis deus mortalis homo factus est. Cum ergo uenitur ad examen stateræ huius, dum statur ante tribunal iudicij huius, ibi sunt due lances, altera misericordiæ, altera iudicij: & tamen duo sunt (ut iam diximus) scilicet, homo qui peccauit, & habitans per fidem in corde eius Christus qui non peccauit, appenduntur peccata unius tantum in statera iudicij, appenditur calamitas duorum in statera misericordiæ, scilicet & calamitas mortis eius, qui peccauit. Verbi gratia, Iob aut alterius uiri fidelis, et calamitas mortis eius qui non peccauit, scilicet Iesu Christi. Nōne itaq; calamitas in lance misericordiæ grauior appareret, q̄ peccata in lance iudicij? Plane grauior quasi arena maris, utpote duplum contra simplum: quia cum simus duo, & unus tantum peccauerit, ambo soluius debitum mortis. Quid igitur? Profecto, sicut scriptum est, & nos iam meminimus, si quispiam præualuerit contra unum, duo resistent ei, id est, si princeps mundi huius contra steterit ut accuset animam egredientem à Christo, habitante in se, defensionem petit. Apprehende (inquiens) arma & scutum, & exurge in adiutorium mihi.

¶ Item de edificatione domus eiusdem, quid mysterij habeat dictum illud, domus cum edificaretur, lapidibus dedolatis atque perfectis edificata est.

Caput .VIII.

Sed iam propositum de domo tua domine, de corpore tuo Christe, quo proposuimus ordine sermonis, persoluamus. Proposuius namq; sermone fideliter conceleberrare tria hæc, ædificationem, exornationem, atq; dedicationem domus huius: in qua inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Iam ergo de exornatione dicendum esset, nisi quod adhuc in ædificatione capitulum nos illud tenet, domus cum edificaretur, lapidibus dolatis atq; perfectis ædificata est. Huius namq; capituli mysterium, intactum animus præterire non patitur. ¶ Quid ergo est, huiusmodi domum ædificatam esse lapidibus dedolatis atq; perfectis, nisi mediato rem dei & hominū, hominem Christum Iesum, conceptum esse ex utero, siue concretum in utero uirginis, secundum fidem sermonemq; fidem Patriarcharum atq; Prophetarū, qui utiq; fuerunt uel sunt lapides magni, lapides perfecti. Huic etenim unus illorum Esaias gratulatur & dicit. Et adhibui mihi testes fideles, Vriam sacerdotem, & Zachariam filium Barachiz. Et accessit ad prophetissam, & concepit & peperit filium. Et dixit dominus ad me: Voca nomen eius, accelera, spolia detrahe, festina prædari. Plane hic unus dixit, cæteris quoq; omnibus sanctis Prophetis, quorum per os spiritus sanctus locutus est à seculo, dixisse uel dicere congruit. Omnes enim ad illam prophetissam accesserunt, omnium fides, omnium prophetiæ in illam beatam uirginem conuenerunt: & ipsa sciuit, quid ageretur secum secundum ueritatem scripturarum. ¶ Domus igitur ædificata est lapidibus dedolatis atq; perfectis, id est, incarnatio dominica, secundum fidem & expositionem sanctorum, & secundum scripturas prophetarum, & uerum ex omnibus habet testimonium sancta domus tua domine, iuxta illud præconium magni Prophetæ: Testimonia tua credibilia facta sunt nimis, domum tuam decet sanctitudo domine in longitudine dierum. Quam bene autem lapides isti perfecti dicuntur etiam dedolati. Quis enim illorum uiam uitæ huius pertransiuit absq; delatura tribulationis? Deniq; pleriq; illorum fuere dolati uel que ad internitionem sui corporis. Hinc ipse deus dicit in Osee: Propter hoc dolauit in prophetis, occidi eos in uerbis oris mei. Et in Actibus Apostolorum, protomartyr Stephanus ait: Dura ceruice & in circumcisi cordibus & auribus, uos semper spiritui sancto resististis, sicut patres uestri & uos. Quem prophetarum non sunt persecuti patres uestri? Et occiderunt eos qui prænuunciabant de aduentu iusti.

¶ De exornatione eiusdem domus, quali auro exornata sit, descendente ad illam super dominum spiritu sancto in specie columbe, cum baptizaretur a

Johanne.

Caput .IX.

K 2 Aedifi

Statera iudicij in exitu huius uitæ Iob. 6

Eph. 3.

Ecclesiastes. 4.

Psal. 34.

Coloss. 2

3. Reg. 6
Lapides dolati atq; perfecti sunt Patriarchæ atq; Prophetæ.
Esa. 8

Domus ædificata lapidibus dolatis atq; perfectis.
Plal. 92.

Osee. 6
Actu. 7.

3. Reg. 6

Exornatio do-
mus non ma-
nufacte appa-
ruit anno era-
ris Christi tri-
cesimo Lu. 3

Aug. sunt cha-
rismata spi. s.
1. Cor. 12
Iohan. 7.
Iohan. 17

Manus Chris-
ti tornatiles,
aurea. Ca. 7

Mar. 3

1. T. m. 3

Christus p no-
bis poeniten-
tiam egit.
Phil. 2
Efa. 53
Leui. 1 & 5.
Lex mystica
de columba i
holocaustum
oblata

Heb. 9.

Dificata domo ista siue tēplodñici corporis Quid deinde factum est? Quo modo exornata siue decorata est? Domum quoq; (ait scriptura mystica) ante oraculum operuit Salomon auro purissimo, & affixit laminas clavis aureis, nihilq; erat in templo, quod non auro tegeretur. Sed & totum oraculi altare textit auro. Et fecit in oraculo duo Cherubin de lignis oliuay. ¶ Sed secundum typum illius manufactæ exornationis quam totam hic præscribere nimis longū esset, exornata est domus non manufacta, de qua nunc loquimur, scilicet humanitas Christi, nostri saluatoris, anno tricesimo suæ ætatis. Nam usq; ad annum illum ignotus inter homines mansit. Illo deniq; anno (sicut Euangelistæ manifeste dicunt) ipse autem Iesus erat incipiens quasi annorum triginta, cum baptizaretur à Iohanne, descendit spiritus sanctus corporalis specie, sicut columba, in ipsum, & ipse plenus spiritu sancto regressus à Iordane. Quid ergo est plenum spiritu sancto regressum esse à Iordane: cum sine dubio plenus spiritu sancto fuerit ab ipsa conceptione. Quid (inquam) est uel erat plenum spiritu sancto à Iordane regredi, nisi quia iam tempus erat, opere exercere quæ prius in potestate habebat charismata spiritus sancti. ¶ Hoc autē aug. uerq; auz purissimū ē, lapides pretiosi sunt, uide licet sermo sapientiæ, sermo scientiæ, operatio uirtutum, gratia sanitatum, prophetia, discretio spirituum, interpretatio sermonum. Huiusmodi charismata sic extunc opere cœpit exercere, ut nunquam sic locutus fuerit homo sicut hic, & nemo alius unquam talia fecerit opera, qualia fecit hic. Nonne igitur domus illa operata est auro purissimo, nihilq; erat in tēplo quod nō auro tegeretur? ¶ Tamen auro siue splendore auri, deletata sponsa eius, dicit in canticis; Manus eius tornatiles, aureæ, plenæ hyacinthis. Tornatiles, id est, ad operandum citæ uel faciles: aureæ, id est, operantes potentia diuinæ naturæ: plenæ hyacinthis, id est, cœlestia sacramenta spirantes in exterioribus signis. Eatenus non apparebat, quod ornata esset domus huiusmodi ornatu. usq; adeo inusitatum fuerat per annos triginta, ut cū discipulos eligeret, & illis quoq; talium operum faciendorum potestate daret, fieret nimis admirationis stupor in eum, sicut Marcus euidenter narrat. Et cum audissent (inquit) sui, exierunt tenere eum. Dicebant enim, quoniam in furorem uersus est.

¶ Quo pertinuerit, quod ad hoc opus procedēs spiritus sanctus, non in qualicunq; specie, sed in specie columbæ apparuit. Ca. X

¶ Vo pertinuit quod ad hoc opus spiritus sanctus non in qualicunq; specie, sed in columbæ specie procedens apparuit? Reuera ad magnū pietatis sacramentum, quod manifestatum est (ait apostolus) in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit angelis, prædicatum est gentibus, creditū ē in hoc mundo, assumptū est in gloria. ¶ Non enim illud solum attendere debes, quod extunc uerbum in carne, deus in homine, miraculis cœpit clarificari, immo quod tunc poenitentiam pro nobis agendam suscepit, baptizatus baptismo Iohannis, uidelicet in poenitentiam, quam protinus à ieiunio quadraginta dierum inchoauit, & in ea perseverauit usq; ad mortem, mortem autē crucis. Vere magnum pietatis sacramentum, quia dominus posuit in eo iniquitates omnium nostrum in poenitentiam. ¶ Nam eiusmodi poenitentiam, morte crucis consummatam, lex sacra & mystica in sacramento sacrificij signauerat dicendo: Si holocausti oblatio fuerit domino, de turturibus & pullis columbæ, offerat eas sacerdos ad altare, & retorto ad collum capite, & rupto uulneris loco, decurrere faciet sanguinem super crepidinem altaris. Non secabit, nec ferro diuidet eam, & adolebit super altare lignis igne supposito, holocaustum ē et oblatio suauissimi odoris domini. Quid enim in hac oblatione turturis & columbæ, quæ pro peccato iubetur offerri, atq; ut post mortem hostiæ caput corpori inhaeret, nisi mediatoris nostri persona signatur? Redemptoris enim nostri mors, ad coniunctionem sui corporis, id est, Ecclesiæ, ualuit, non ad separationem. Mediator enim dei & hominū, id est, caput omnium nostrum, est uere mundationis hostia. Vnde pro nobis mortem pertulit, unde nobis uerius inhaeret. Post sectionem ergo caput columbæ suo corpori inhaeret, quia Christum & Ecclesiam nec mors interueniens diuidit. Multum igitur pertinuit ad magnum sacramentum pietatis, quod spiritus sanctus in specie columbæ super eum apparuit, de quo Apostolus ait, quia per spiritum sanctum semetipsum immaculatū offerēs Deo enim.